C/2026/4118

2026 7 28

KOMISIJOS NUOMONĖ

2026 m. birželio 2 d.

pagal Reglamento (ES) 2016/399 (Šengeno sienų kodeksas) 27a straipsnio 3 dalį dėl Prancūzijos vidaus sienų kontrolės atnaujinimo būtinumo ir proporcingumo

(Tekstas autentiškas tik prancūzų kalba)

(C/2026/4118)

(1) Pagal Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 2 dalį, Sąjunga savo piliečiams turi pasiūlyti vidaus sienų neturinčią laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje laisvas asmenų judėjimas užtikrinamas kartu taikant atitinkamas išorės sienų kontrolės, prieglobsčio suteikimo, imigracijos ir nusikalstamumo prevencijos bei kovos su juo priemones.

(2) Pagal 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (kodifikuota redakcija) ([1]) 25 straipsnį, valstybė narė, iškilus didelei grėsmei jos viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, išimties tvarka ir laikinai gali atnaujinti sienų kontrolę prie visų savo vidaus sienų arba konkrečiuose jų ruožuose. Tai turėtų būti daroma tik kraštutiniu atveju, o laikino sienų kontrolės atnaujinimo mastas ir trukmė neturėtų viršyti to, kas tikrai būtina siekiant reaguoti į nustatytą didelę grėsmę.

(3) Šengeno sienų kodekso 25a straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad tais atvejais, kai valstybė narė ketina atnaujinti vidaus sienų kontrolę, kad pašalintų numatomą didelę grėsmę, ji turi pranešti Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie planuojamą tokios kontrolės atnaujinimą ne vėliau kaip likus keturioms savaitėms iki planuojamo sienų kontrolės atnaujinimo arba kuo greičiau, kai aplinkybės, dėl kurių reikia atnaujinti vidaus sienų kontrolę, valstybei narei tampa žinomos likus mažiau nei keturioms savaitėms iki planuojamo sienų kontrolės atnaujinimo.

(4) Šengeno sienų kodekso 27a straipsnio 3 dalyje reikalaujama, kad Komisija, gavusi pranešimus apie vidaus sienų kontrolės pratęsimą pagal 25a straipsnio 4 dalį, dėl kurio vidaus sienų kontrolės pratęsimo bendras laikotarpis, remiantis tais pačiais pagrindais, yra ilgesnis nei 12 mėnesių, pateiktų nuomonę dėl tokios sienų kontrolės būtinumo ir proporcingumo.

(5) Vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ir pratęsimo sistema buvo iš esmės peržiūrėta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1717, kuris įsigaliojo 2024 m. liepos 10 d. ([2]). Visų Šengeno sienų kodekso III antraštinės dalies II skyriuje nurodytų laikotarpių pradžia buvo skaičiuojama nuo tos datos.

(6) 2024 m. spalio 11 d. raštu Prancūzijos valdžios institucijos pranešė, kad, remiantis Šengeno sienų kodekso 25a straipsniu, laikotarpiui nuo 2024 m. lapkričio 1 d. iki 2025 m. balandžio 30 d. atnaujinama vidaus sausumos, jūrų ir oro erdvės sienų kontrolė.

(7) 2025 m. balandžio 3 d. raštu Prancūzijos valdžios institucijos pranešė, kad šis atnaujinimas pratęsiamas papildomam šešių mėnesių laikotarpiui nuo 2025 m. gegužės 1 d. iki 2025 m. spalio 31 d. 2025 m. spalio 6 d. raštu Prancūzijos valdžios institucijos pranešė, kad antrą kartą pratęsia vidaus sienų kontrolės atnaujinimą dar vienam šešių mėnesių laikotarpiui nuo 2025 m. lapkričio 1 d. iki 2026 m. balandžio 30 d. 2026 m. balandžio 3 d. raštu Prancūzijos valdžios institucijos pranešė, kad trečią kartą pratęsia vidaus sienų kontrolės atnaujinimą dar vienam šešių mėnesių laikotarpiui nuo 2026 m. gegužės 1 d. iki 2026 m. spalio 31 d.

([1]) OL L 77, 2016 3 23, p. 1.

([2]) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1717, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (OL L, 2024/1717, 2024 6 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1717/oj).

(8) 2025 m. gruodžio 11 d. raštu ir pagal Šengeno sienų kodekso 33 straipsnio 2 dalį Prancūzija pateikė vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ir pratęsimo ataskaitą, apimančią laikotarpį nuo 2024 m. lapkričio 1 d. iki 2025 m. spalio 31 d.

(9) Prancūzija buvo įtraukta į Komisijos struktūrinį dialogą dėl vidaus sienų kontrolės atnaujinimo. Gavus Prancūzijos pranešimą apie pratęsimą, šis struktūrinis dialogas buvo tęsiamas kaip konsultacijų proceso, numatyto Šengeno sienų kodekso 27a straipsnio 4 dalyje, dalis.

(10) Dabartinė padėtis prie vidaus sienų buvo aprašyta 2025 m. balandžio 23 d. Šengeno erdvės padėties ataskaitoje ([3]) ir reguliariai aptariama Šengeno taryboje.

(11) Komisija, gavusi pranešimus apie vidaus sienų kontrolės pratęsimą pagal Šengeno sienų kodekso 25a straipsnio 4 dalį, dėl kurio vidaus sienų kontrolės pratęsimo bendras laikotarpis, remiantis tais pačiais pagrindais, siekia 12 mėnesių, turi pateikti nuomonę dėl tokios sienų kontrolės būtinumo ir proporcingumo, kaip nustatyta Šengeno sienų kodekso 27a straipsnio 3 dalyje. Ši pareiga atsirado 2025 m. balandžio 3 d. gavus pranešimą apie sienų kontrolės prie visų vidaus sausumos sienų pratęsimą.

(12) Įvertinusi visus pirmiau nurodytus pranešimus ir ataskaitą, papildytus per konsultacijų procesą Prancūzijos pateikta informacija ir kitais viešai prieinamais oficialiais dokumentais, Komisija priima šią nuomonę.

PRANEŠIMŲ IR ATASKAITOS VERTINIMAS

I. OFICIALŪS REIKALAVIMAI

(13) Pagal Šengeno sienų kodeksą valstybėms narėms nustatyti keli oficialūs reikalavimai.

(14) Pagal Šengeno sienų kodekso 25a straipsnio 4 dalį reikalaujama, kad tais atvejais, kai valstybėje narėje numatoma didelė grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, valstybė narė likus ne mažiau kaip keturioms savaitėms iki planuojamo sienų kontrolės atnaujinimo apie tai praneštų Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir kitoms valstybėms narėms.

(15) Komisija pažymi, kad pranešimai apie vidaus sienų kontrolės atnaujinimą ir jo pratęsimus buvo pateikti likus mažiau nei keturioms savaitėms iki jų įsigaliojimo. Komisija pabrėžia, kad pareigos laiku pateikti pranešimą galima nesilaikyti tik tuo atveju, jei aplinkybės, dėl kurių reikia atnaujinti vidaus sienų kontrolę, valstybei narei tampa žinomos likus mažiau nei keturioms savaitėms iki planuojamo atnaujinimo.

(16) Pranešimai apie vidaus sienų kontrolės pratęsimą buvo teikiami naudojant šiuo tikslu Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2025/315 ([4]) nustatytą šabloną.

(17) Šengeno sienų kodekso 27 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad tais atvejais, kai sienų kontrolė vykdoma šešis mėnesius, valstybės narės į bet kokį paskesnį pranešimą įtrauktų rizikos vertinimą, kuriame būtų nurodytas didelės grėsmės mastas ir tikėtina raida. Nors gali būti sunku tiksliai įvertinti didelės grėsmės, dėl kurios atnaujinama vidaus sienų kontrolė, mastą ir numatomą trukmę, ir atsižvelgdama į tai, kad informacija nebuvo įtraukta į pranešimus dėl visuomenės saugumo priežasčių, Komisija pažymi, kad pranešime galėtų būti geriau pateikta informacija, susijusi su rizikos vertinimu, atliktu pagal Šengeno sienų kodekso 27 straipsnio 2 dalį – galėtų būti atsižvelgta į didelės grėsmės raidos tendencijas ankstesniu vidaus sienų kontrolės atnaujinimo laikotarpiu ir remtasi nacionaliniu lygmeniu ir atitinkamų Sąjungos agentūrų parengtomis rizikos analizėmis.

([3]) COM(2025) 185 *final*.

([4]) 2025 m. vasario 14 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2025/315, kuriuo nustatomas pranešimo apie laikiną vidaus sienų kontrolės atnaujinimą arba pratęsimą šablonas (OL L, 2025/315, 2025 2 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/315/oj).

(18) Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad informacija pranešimuose nebuvo pateikta dėl jos ryšio su nacionalinio intereso ir vidaus saugumo klausimais, taip pat dėl vykdomų nusikalstamų veikų tyrimų. Šengeno sienų kodekso 27 straipsnio 5 dalyje valstybėms narėms leidžiama dėl visuomenės saugumo priežasčių, atsižvelgiant į vykdomų tyrimų konfidencialumą, neįtraukti informacijos, susijusios su didele grėsme viešajai tvarkai ar vidaus saugumui.

(19) Komisija pripažįsta, kad Prancūzijos valdžios institucijos paprašė, kad būtų saugomas visos pranešimuose ir ataskaitoje pateiktos informacijos konfidencialumas pagal Šengeno sienų kodekso 35 straipsnį.

(20) Vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ir pratęsimo ataskaitą, grindžiamą Šengeno sienų kodekso 33 straipsnio 2 dalimi, Prancūzija turėjo pateikti 2025 m. lapkričio 1 d. (pasibaigus 12 mėnesių laikotarpiui), o pateikė 2025 m. gruodžio 11 d.

(21) Vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ir pratęsimo ataskaita parengta pagal Komisijos Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2025/308 ([5]) nustatytą vienodą formatą.

II. BŪTINUMAS IR PROPORCINGUMAS

Prancūzijos valdžios institucijų pozicija

(22) Visuose savo pranešimuose Prancūzijos valdžios institucijos nurodo, kad esama didelės grėsmės viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, susijusios su teroro aktais ar teroristinėmis grėsmėmis, ir grėsmėmis, kylančiomis dėl sunkių formų organizuoto nusikalstamumo.

(23) Prancūzijos valdžios institucijos nurodo tokias saugumo problemas:

— džihadistų smurto riziką, kurią kursto Šengeno erdvėje jau veikiantys nusikaltėlių tinklai, ir sustiprėjusį grupuotės „Islamo valstybė“ veikimą, *inter alia*, Afganistane, Libijoje ir Vakarų Afrikoje;

— blogėjančią saugumo padėtį Sirijoje, Artimuosiuose Rytuose ir Afganistane, taip pat tebesitęsiantį Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, dėl kurio didėja rizika, kad teroristai kovotojai pateks į Europą ir Prancūziją;

— didelius neteisėtos migracijos srautus, dėl kurių kyla radikalizuotų asmenų įsiskverbimo rizika;

— priešiškų užsienio valstybių, dažnai per užsienio įgaliotinius, priklausančius itin mobiliems tarpvalstybiniams tinklams, veikiantiems Šengeno erdvėje, vėl vykdomą valstybių remiamą teroristinę veiklą;

— 2025 m. vasaros ir rudens laikotarpiu atnaujintą aukščiausią grėsmės lygį pagal sistemą „Vigipirate“, daugiausia dėmesio skiriant religinių ir švietimo įstaigų, šventinių ar religinių susibūrimų, taip pat viešojo transporto ir pastatų saugumui.

(24) Prancūzijos valdžios institucijos ne tik išreiškė susirūpinimą dėl saugumo, bet taip pat atkreipia dėmesį į didelę grėsmę viešajai tvarkai ir vidaus saugumui, kurią kelia blogėjanti padėtis šalies šiaurėje, kur renkasi vis daugiau neteisėtų migrantų, siekiančių perplaukti Lamanšo sąsiaurį mažais laivais. Migrantai, norintys pasiekti Jungtinę Karalystę, tranzitu vyksta per visas (nors ir nevienodu srautu) Prancūzijos vidaus sienas (daugiausia Prancūzijos ir Italijos, Prancūzijos ir Šveicarijos, Prancūzijos ir Vokietijos bei Prancūzijos ir Belgijos sienas). Dėl šių pastarųjų pasienio ruožų auga neteisėto judėjimo Šengeno erdvėje problemos mastas, jie taip pat yra pagrindiniai laivybos įrangos, naudojamos Lamanšo sąsiauriui kirsti, tiekimo ir prekybos žmonėmis koridoriai.

([5]) 2025 m. vasario 14 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2025/308, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399 33 straipsnį nustatomas vienodas vidaus sienų kontrolės atnaujinimo arba pratęsimo ataskaitos formatas (OL L, 2025/308, 2025 2 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/308/oj).

(25) Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad neteisėtų migrantų, sulaikytų prie vidaus sienų atnaujinus vidaus sienų kontrolę, skaičius ir didelis neteisėtai žmones gabenančių asmenų skaičius pateisina šios kontrolės pratęsimą. Nuo 2024 m. lapkričio 1 d. iki 2025 m. spalio 31 d. prie vidaus sienų sulaikyti 36 053 neteisėti migrantai. Per tą patį laikotarpį prie sausumos vidaus sienų buvo grąžinti 20 487 neteisėti migrantai. Be to, 2025 m. sausio–birželio mėn. prie vidaus sienų buvo suimta daugiau kaip 600 neteisėtai žmones gabenančių asmenų.

Komisijos pastabos

(26) Prancūzijos valdžios institucijos pateikė informacijos apie įvairius nustatytų didelių grėsmių vidaus saugumui ir viešajai tvarkai aspektus, taip pat argumentų atnaujintos sienų kontrolės būtinumui ir proporcingumui pagrįsti.

(27) Pranešimuose ir ataskaitoje nenurodytos konkrečios priežastys, dėl kurių pasirinkta sprendimo atnaujinti ir pratęsti vidaus sienų kontrolę geografinė taikymo sritis ir taikymo sritis laiko atžvilgiu. Nepaaiškinta, kodėl šešių mėnesių, o ne trumpesnis laikotarpis atrodo tinkamiausias. Nepaisant nesistemingo ir rizika grindžiamo požiūrio, taip pat nėra jokio pagrindo nediferencijuojant atnaujinti visų vidaus sienų kontrolę, nes tai reikštų, kad didelės grėsmės viešajai tvarkai ir vidaus saugumui lygis prie visų vidaus sienų yra vienodas.

(28) Nors sudėtinga pasaulinė saugumo padėtis valstybėms narėms gali kelti didelį susirūpinimą dėl jų nacionalinio saugumo, pranešimuose galėtų būti pateikta papildomos informacijos arba analizė, kuria būtų paaiškinta, kokį konkretų poveikį pasaulinė saugumo aplinka daro Prancūzijai ir kaip vidaus sienų kontrolės priemonė gali padėti pašalinti šią didelę grėsmę.

(29) Vidaus sienų kontrolės atnaujinimas gali prisidėti prie teroristų ir neteisėtai žmones gabenančių asmenų sulaikymo. Prancūzijos valdžios institucijos šiuo atžvilgiu išreiškė pagrįstą susirūpinimą, kaip matyti, *inter alia*, iš esamo aukšto terorizmo grėsmės lygio ir teroristų buvimo Šengeno erdvėje, taip pat iš 2024 m. gegužės, liepos ir spalio mėn. Prancūzijoje, Belgijoje, Austrijoje ir Vokietijoje įvykdytų suėmimų. Jos taip pat pateikė neteisėtai žmones gabenančių asmenų, sulaikytų atnaujinus vidaus sienų kontrolę, skaičių.

(30) Prancūzijos valdžios institucijos nepateikė išsamesnės informacijos apie tai, kaip vidaus sienų kontrolės atnaujinimas padėjo sėkmingai kovoti su terorizmo grėsme arba kaip vidaus sienų kontrolės atnaujinimą papildo kitų formų bendradarbiavimas saugumo srityje, pavyzdžiui, tiksliniai nusikalstamų veikų tyrimai arba policijos kontrolė, kuria siekiama išardyti neteisėtai žmones gabenančių asmenų ar teroristų tinklus.

(31) Komisija atkreipia dėmesį į 2025 m. kovo 7 d. Prancūzijos Valstybės Tarybos sprendimą, kuriame Valstybės Taryba nusprendė, kad pirmasis vidaus sienų kontrolės atnaujinimas buvo būtinas ir proporcingas siekiant pašalinti didelę terorizmo ir organizuoto nusikalstamumo grėsmę ([6]).

(32) Komisija pripažįsta, kad Prancūzija susiduria su sudėtinga nacionaline migracijos padėtimi, visų pirma šalies šiaurėje. Ji susiduria su vis didesniu neteisėto sienos kirtimo atvejų skaičiumi prie išorės sienos su Jungtine Karalyste, o tai daro poveikį jos prieglobsčio ir priėmimo sistemai ir yra traukos į ES veiksnys. Tačiau pranešimuose nepakankamai paaiškinama, kodėl vidaus sienų kontrolės atnaujinimas, o ne, pavyzdžiui, patikrinimai pasienio ruožuose ir už jų ribų Prancūzijos teritorijoje, yra tinkamiausia priemonė migracijos problemoms, susijusioms su Lamanšo sąsiaurio kirtimu mažais laivais, spręsti.

(33) Komisija pažymi, kad neteisėtas trečiųjų šalių piliečių judėjimas gali būti pagrindas atnaujinti vidaus sienų kontrolę, jei toks neteisėtas judėjimas kelia didelę grėsmę viešajai tvarkai ar vidaus saugumui. Šiuo atžvilgiu Šengeno sienų kodekso 25 straipsnio 1 dalies c punkte konkrečiai nurodyta situacija, kai staigus didelio masto neteisėtas trečiųjų šalių piliečių judėjimas tarp valstybių narių sukelia didelį spaudimą bendriems tinkamai parengtų kompetentingų institucijų pajėgumams ir gali kelti pavojų bendram erdvės be vidaus sienų kontrolės veikimui.

([6]) 2025 m. kovo 7 d. Valstybės Tarybos sprendimas Nr. 499702, ECLI:FR:CECHR:2025:499702.20250307.

(34) Be to, naujausi duomenys rodo, kad migracijos padėtis Sąjungoje pagerėjo. Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra pastebėjo, kad 2024 m. labai sumažėjo neteisėto sienos kirtimo atvejų, įskaitant 59 proc. sumažėjimą centrinės Viduržemio jūros regiono dalies maršrute, kuris tebėra vienas iš pagrindinių atvykimo kelių, darančių poveikį neteisėtam judėjimui į Prancūziją. Remiantis ES integruoto informuotumo apie padėtį ir jos analizės ataskaitos duomenimis, 2025 m. neteisėto sienos kirtimo atvejų sumažėjo ketvirtadaliu, palyginti su 2024 m. (180 429 atvejai 2025 m., palyginti su 240 199 atvejais 2024 m.). Be to, Eurostato duomenimis, 2024 m. šiek tiek sumažėjo Prancūzijoje pirmą kartą pateiktų prieglobsčio prašymų skaičius – 10 proc., o 2025 m. mėnesiniai prašymų srautai išliko palyginti stabilūs ir truputį mažėjo. Šis sumažėjimas yra platesnės tendencijos, susiformavusios dėl didesnių bendrų pastangų apsaugoti ES išorės sienas, dalis ir negali būti siejamas tik su Prancūzijos atnaujinta vidaus sienų kontrole.

(35) Komisija pabrėžia, kad vidaus sienų kontrolės atnaujinimas nekeičia Prancūzijos įsipareigojimų pagal taikytinas ES teisės prieglobsčio ir grąžinimo srityje taisykles. Vidaus sienų kontrolės atnaujinimas gali padėti nustatyti neteisėto sienos kirtimo į valstybės narės teritoriją atvejus, palengvinti greitą readmisiją prie vidaus sienų ir užtikrinti, kad neteisėtas tarptautinės apsaugos prašytojų judėjimas būtų greitai nustatytas, o tai leistų tinkamai taikyti Dublino reglamento taisykles ([7]) dėl atsakomybės už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą priskyrimo, taip pat Grąžinimo direktyvos ([8]) taisykles.

III. ALTERNATYVIOS PRIEMONĖS

Prancūzijos valdžios institucijų pozicija

(36) Prancūzijos valdžios institucijos sukūrė specialią iniciatyvą –pajėgas „Force Frontières“, kurių užduotis – gerinti įvairių jas sudarančių valdžios institucijų, įskaitant policijos tarnybą, žandarmeriją, muitinę ir karinį personalą, sąveiką, kartu sudarant sąlygas lanksčiai jas dislokuoti.

(37) Prancūzijos valdžios institucijos praneša, kad palaiko glaudų dvišalį policijos bendradarbiavimą su kaimyninėmis valstybėmis narėmis visuose pasienio ruožuose. Jis, be kita ko, apima reguliarų keitimąsi operatyvine informacija ir patikrinimų kertant sieną įgyvendinimo koordinavimą policijos ir muitinių bendradarbiavimo centruose. Prancūzijos valdžios institucijos toliau skatina plėtoti dvišalį arba trišalį patruliavimą ir brigadas su visomis kaimyninėmis Šengeno šalimis. Tačiau šioms pastangoms trukdo nepakankamas kaimyninių Šengeno šalių interesas vykdyti šią veiklą arba žmogiškųjų išteklių trūkumas.

(38) Prancūzija yra sudariusi policijos bendradarbiavimo susitarimus su visomis kaimyninėmis Šengeno šalimis, kuriuose numatyta, *inter alia*, įsteigti policijos ir muitinių bendradarbiavimo centrus, keistis informacija, atlikti bendras rizikos analizes ir vykdyti bendrą patruliavimą. Prancūzija dalyvauja dešimties policijos ir muitinių bendradarbiavimo centrų veikloje. Be to, Prancūzija yra sudariusi keletą sutarčių dėl tvirtesnio dvišalio bendradarbiavimo su kaimyninėmis Šengeno šalimis, kuriose numatytas tvirtesnis teisėsaugos institucijų bendradarbiavimas. Prancūzija bendradarbiauja su kaimyninėmis valstybėmis narėmis nuolatinėse mišriose brigadose, taip pat prie Italijos ir Prancūzijos sienos įsteigdama operatyvinės žvalgybos padalinį, dėl kurių dar lengviau keistis informacija.

(39) Prancūzija turi ryšių imigracijos klausimais palaikymo pareigūnų tinklą, kuris veikia prie jos ambasadų ir tam tikruose valstybių narių oro uostuose, kad patartų oro transporto bendrovėms dėl atsisakymo įlaipinti keleivius, neturinčius tinkamų dokumentų. 2025 m. sausio–rugsėjo mėn. ryšių imigracijos klausimais palaikymo pareigūnai užkirto kelią Šengeno vidaus oro uostuose įlaipinti 663 asmenis, iš kurių apie 89 proc. turėjo suklastotus dokumentus.

([7]) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (OL L 180, 2013 6 29, p. 31).

([8]) 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, 2008 12 24, p. 98).

(40) 2025 m. rugpjūčio 6 d. įsigaliojo Prancūzijos ir Jungtinės Karalystės bandomasis susitarimas, kuriuo siekiama užkirsti kelią pavojingam Lamanšo sąsiaurio ir Šiaurės jūros kirtimui; jis bus taikomas iki 2026 m. birželio 11 d. 2026 m. kovo 31 d. jis buvo pratęstas dar dviem mėnesiams ir papildytas 2026 m. balandžio 23 d. sudarytu trejų metų dvišaliu susitarimu, kuriuo numatomas tvirtesnis operatyvinis bendradarbiavimas su Jungtine Karalyste jūrų sienų kontrolės srityje. Šiame bandomajame susitarime numatytas neteisėtai laivu į Jungtinę Karalystę atvykusių trečiųjų šalių piliečių readmisijos mechanizmas, grindžiamas principu „1:1“. Kiekvienos Prancūzijos vykdomos readmisijos atveju Jungtinė Karalystė sudaro sąlygas vienam įprastam atvykimui į Jungtinę Karalystę. Tikimasi, kad šis susitarimas turės atgrasomąjį poveikį neteisėtiems migrantams, norintiems kirsti Lamanšo sąsiaurį.

(41) Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad norint toliau intensyvinti policijos vykdomus patikrinimus pasienio ruožuose, kaip Šengeno sienų kodekse numatytą alternatyvią priemonę, reikia iš dalies pakeisti nacionalinės teisės aktus, kad būtų visapusiškai išnaudotos valstybėms narėms pagal Šengeno sienų kodekso 23 straipsnį suteiktos galimybės. Atitinkamos priemonės šiuo metu svarstomos ir netrukus turėtų būti pasiūlytos Prancūzijos parlamentui.

(42) Prancūzijos valdžios institucijos praneša, kad prie vidaus sienų naudoja technologines priemones, įskaitant dronus atokesniuose sienos perėjimo punktuose ir modulines transporto priemones suklastotiems dokumentams ir ieškomiems asmenims nustatyti, taip pat automatinį automobilio registracijos numerio identifikavimą.

(43) Prancūzija yra sudariusi readmisijos susitarimus su visomis kaimyninėmis Šengeno šalimis ir glaudžiai bendradarbiauja neteisėtų migrantų, sulaikytų prie vidaus sienų ir Prancūzijos teritorijoje, readmisijos srityje. Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad pagal dvišalius readmisijos susitarimus lengviau grąžinti neteisėtai vidaus sieną kertančius asmenis nei šalies teritorijoje sulaikytus neteisėtus migrantus. Prancūzijos valdžios institucijos ėmėsi pirmųjų veiksmų, kad parengtų praktinę Šengeno sienų kodekso 23a straipsnyje nustatytos perdavimo procedūros taikymo tvarką. Užmegzti ryšiai su kaimyninėmis Šengeno šalimis, tačiau deryboms techniniu lygmeniu greičiausiai reikės šiek tiek laiko, kaip ir būtinam nacionalinių taisyklių ir procedūrų pritaikymui.

(44) Prancūzijos valdžios institucijos teigia, kad kol nepradėtas taikyti nuo 2026 m. birželio 23 d. taikytinas Migracijos ir prieglobsčio paktas ir nebus visapusiškai taikomos kitos išorės sienų valdymo stiprinimo sistemos, pavyzdžiui, AIS ir ETIAS, kol nebus priimta naujų nacionalinės teisės aktų, kuriais būtų išplėsti policijos įgaliojimai pasienio ruožuose, ir kol nebus parengta praktinė Šengeno sienų kodekso 23a straipsnyje nustatytos perdavimo procedūros taikymo tvarka, vidaus sienų kontrolės atnaujinimas negali būti pakeistas alternatyviomis priemonėmis.

Komisijos pastabos

(45) Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad Prancūzija aktyviai taiko alternatyvias priemones, papildančias vidaus sienų kontrolės atnaujinimą ir mažinančias jo poveikį.

(46) Remiantis Prancūzijos valdžios institucijų prašymu ir iš dalies pakeitus konkrečios veiklos bendrose operacijose planą, 2025 m. lapkričio mėn. šiaurinėje Prancūzijos dalyje pradėtos vykdyti apklausos. Tai apima profesionalių apklausų vykdytojų dislokavimą sienos perėjimo punktuose, taip pat galimą patrulinių jūrų laivų ir patrulinių pakrantės laivų dislokavimą siekiant nustatyti su migrantais susijusius incidentus ir apie juos pranešti ir padėti vykdyti paieškos bei gelbėjimo operacijas vadovaujant atitinkamiems jūrų gelbėjimo koordinavimo centrams.

(47) Komisija pripažįsta, kad vykdomos iniciatyvos, kuriomis stiprinamas dvišalis policijos bendradarbiavimas su visomis kaimyninėmis Šengeno šalimis, įskaitant nuolatinių mišrių brigadų steigimą ir peržiūrėtus policijos bendradarbiavimo susitarimus.

(48) Prancūzija yra sudariusi readmisijos susitarimus su visomis kaimyninėmis valstybėmis narėmis. Nors Komisija neturi pakankamai informacijos, kad galėtų visapusiškai įvertinti praktinį šių susitarimų veiksmingumą, ji atkreipia dėmesį į tai, kad Prancūzijos valdžios institucijos pranešė apie didelį readmisijos atvejų skaičių. Komisija taip pat pažymi, kad Prancūzija veikia laikydamasi atitinkamų ES teisės taisyklių ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos dėl Šengeno sienų kodekso ir Grąžinimo direktyvos ([9]) taikymo prie vidaus sienų, kurių kontrolė atnaujinta.

([9]) 2023 m. rugsėjo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Association Avocats pour la défense des droits des étrangers (ADDE) ir kt. / Ministre de l'Intérieur*, C-143/22, ECLI:EU:C:2023:689.

(49) Komisija pripažįsta, kad neseniai pradėtos vykdyti iniciatyvos, kuriomis siekiama parengti praktinę Šengeno sienų kodekso 23a straipsnyje nustatytos perdavimo procedūros taikymo tvarką.

(50) Komisija pažymi, kad net ir neatnaujinus vidaus sienų kontrolės, Prancūzijos valdžios institucijos gali toliau naudotis viešaisiais įgaliojimais, įskaitant tuos, kuriais siekiama sumažinti neteisėtą migraciją pasienio ruožuose prie vidaus sienų. Šiuo atžvilgiu Komisija pažymi, kad nacionalinėje teisėje numatyti alternatyvių priemonių, visų pirma policijos patikrinimų pasienio ruožuose, naudojimo apribojimai.

(51) Komisija pabrėžia, kad jei Prancūzija nuspręstų pakeisti vidaus sienų kontrolę policijos vykdomais patikrinimais, Prancūzijos valdžios institucijos ir toliau galės, remdamosi Šengeno sienų kodekso 25 straipsniu, nedelsdamos atnaujinti vidaus sienų kontrolę, kad pašalintų netikėtai dėl nenumatytų įvykių kylančią didelę grėsmę viešajai tvarkai ir nacionaliniam saugumui.

IV. POVEIKIO MAŽINIMO PRIEMONĖS

Prancūzijos valdžios institucijų pozicija

(52) Prancūzijos valdžios institucijos praneša, kad vidaus sienų kontrolės atnaujinimas turėjo nedidelį poveikį laisvam asmenų judėjimui, taip pat labai nedidelį poveikį tarpvalstybiniam judumui, o pasienio gyventojai nepranešė apie jokius konkrečius sunkumus.

(53) Kontrolė vykdoma nesistemingai ir yra grindžiama rizika, net tam tikruose nustatytuose sienos perėjimo punktuose, kuriuose nuolat dirba teisėsaugos pareigūnai. Kontrolė daugiausia yra atsitiktinė ir vykdoma taip, kad būtų užtikrintas sklandus eismo srautas, kartu išlaikant saugumą.

(54) Patikrinimų intensyvumas ir dažnumas pritaikomi atsižvelgiant į sienos tipą (oro erdvės, jūrų ar sausumos) ir reguliariai atnaujinamą rizikos vertinimą, kurį pagal CIRAM 2.0 metodiką atlieka kompetentingos vietos valdžios institucijos.

(55) Prancūzijos valdžios institucijos praneša, kad, siekdamos kuo mažesnio trikdymo, jos atlieka šiuos veiksmus:

— pritaiko patikrinimus kertant sieną prie eismo sąlygų;

— su transporto infrastruktūros valdytojais koordinuoja operatyvines priemones (pvz., eismo juostų atidarymą, nukreipimus, patikrinimų perkėlimą);

— bendradarbiauja su kaimyninėmis valstybėmis narėmis vykdant pradinės grandies kontrolę (pvz., bendruose centruose arba vykdant bendrą patruliavimą);

— užtikrina, kad sienos apsaugos pareigūnai būtų parengti atlikti greitus patikrinimus arba patikrinimus nustatytu laiku, visų pirma tada, kai jie vykdomi viešajame transporte.

(56) Prancūzijos valdžios institucijos pabrėžia, kad siekiama atlikti atrankinį tikrinimą, kuris skiriasi nuo sistemingų patikrinimų prie Šengeno erdvės išorės sienų, ir išvengti viešosios tvarkos trikdymo ar eismo spūsčių pasienio ruožuose.

Komisijos pastabos

(57) Prancūzijos valdžios institucijų pateikti pranešimai rodo jų įsipareigojimą užtikrinti, kad vidaus sienų kontrolės poveikis išliktų ribotas, kaip reikalaujama Šengeno sienų kodekso 26 straipsnio 3 dalyje.

(58) Komisija pažymi, kad sienų kontrolė vykdoma tikslingai ir atsižvelgiant į riziką, kad būtų apribotas poveikis tarpvalstybinėms kelionėms ir laisvam asmenų judėjimui. Tokios priemonės padeda sušvelninti kontrolės poveikį.

(59) Per pastarąjį dešimtmetį Prancūzija, vadovaujant Komisijai ir glaudžiai bendradarbiaudama su kaimyninėmis valstybėmis narėmis, ėmėsi veiksmų, kad užtikrintų sklandų eismą per atnaujintas vidaus sienas. Visų pirma dėl to vėl visiškai atidaryti visi sienos perėjimo punktai prie Prancūzijos ir Ispanijos sienos.

(60) Komisija gavo tik keletą skundų dėl tarpvalstybinio eismo sutrikimų atnaujinus vidaus sienų kontrolę.

V. REKOMENDACIJOS

(61) Gerai veikianti Šengeno erdvė priklauso nuo visapusiško ir veiksmingo migracijos ir prieglobsčio *acquis* įgyvendinimo. 2026 m. birželio mėn. 23 d. pradėjus taikyti Migracijos ir prieglobsčio paktą atsiras svarbus postūmis spręsti susirūpinimą keliančius klausimus dėl neteisėto trečiųjų šalių piliečių judėjimo arba su neteisėta migracija susijusias migracijos ir saugumo problemas, t. y. Prancūzijos nurodytus susirūpinimą keliančius klausimus, kuriais grindžiamas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas.

(62) Saugumo problemos yra pagrindinė Prancūzijos nurodyta priežastis, kuria grindžiamas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas. ES teisėje jau numatyta įvairių priemonių, padedančių spręsti Prancūzijos valdžios institucijų nurodytus susirūpinimą keliančius klausimus. Valstybės narės turėtų visapusiškai pasinaudoti esamais mechanizmais saugumui ir bendradarbiavimui teisėsaugos srityje stiprinti. Tai, be kita ko, yra reglamentas „Priumas II“, nauja Šengeno informacinė sistema ir nauji teisės aktai dėl išankstinės informacijos apie keleivius ir keleivio duomenų įrašo ([10]). Pradėjus veikti AIS ir ETIAS bus dar labiau apsaugotos išorės sienos ([11]).

(63) Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad pagal Tikrinimo reglamentą ([12]), kuris yra Migracijos ir prieglobsčio pakto dalis, visų atitinkamų duomenų bazių patikrinimas atliekant saugumo patikrinimus bus tiek tikrinimo prie išorės sienų, tiek tikrinimo teritorijoje dalis.

(64) Prancūzijos valdžios institucijos turėtų toliau plėtoti bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija su Prancūzijos kaimyninėmis valstybėmis narėmis, be kita ko, atitinkamai peržiūrėdamos galiojančius dvišalius readmisijos susitarimus ar priemones ir (arba) parengdamos praktinę Šengeno sienų kodekso 23a straipsnyje nustatytos perdavimo procedūros taikymo tvarką, taip pat peržiūrėdamos dvišalius policijos bendradarbiavimo susitarimus su kaimyninėmis šalimis narėmis.

(65) Komisija pabrėžia, kad alternatyviomis priemonėmis, įskaitant technologinius sprendimus ir policijos vykdomas patikras pasienio zonoje, galima veiksmingiau ir efektyviau užtikrinti aukštą saugumo ir migracijos kontrolės lygį be būtinybės atnaujinti vidaus sienų kontrolę. Šiuo atžvilgiu ji pažymi, kad jau dabar patikrinimai kertant sieną atliekami nesistemingai ir atsižvelgiant į riziką.

([10]) 2024 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/982 dėl automatinės duomenų paieškos ir keitimosi duomenimis policijos bendradarbiavimo srityje, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos sprendimai 2008/615/TVR ir 2008/616/TVR ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) 2018/1726, (ES) 2019/817 ir (ES) 2019/818 (reglamentas Priumas II) (OL L, 2024/982, 2024 4 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/982/oj); 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1862 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo policijos bendradarbiavimui ir teisminiam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose, kuriuo iš dalies keičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2007/533/TVR ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1986/2006 ir Komisijos sprendimas 2010/261/ES (OL L 312, 2018 12 7, p. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj); 2024 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/13, dėl išankstinės informacijos apie keleivius rinkimo ir perdavimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/818 (OL L, 2025/13, 2025 1 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/13/oj); 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/681 dėl keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų naudojimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais (OL L 119, 2016 5 4, p. 132, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/681/oj).

([11]) 2017 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/2226, kuriuo sukuriama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), kurioje registruojami trečiųjų šalių piliečių, kertančių valstybių narių išorės sienas, atvykimo ir išvykimo bei atsisakymo leisti jiems atvykti duomenys, nustatomos prieigos prie AIS teisėsaugos tikslais sąlygos ir iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir reglamentai (EB) Nr. 767/2008 ir (ES) Nr. 1077/2011, Klaidų ištaisyma (OL L 327, 2017 12 9, p. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2226/oj); 2018 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1240, kuriuo sukuriama Europos kelionių informacijos ir leidimų sistema (ETIAS) ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 ir (ES) 2017/2226 (OL L 236, 2018 9 19, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

([12]) 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1356, kuriuo nustatomas trečiųjų šalių piliečių tikrinimas prie išorės sienų ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240 ir (ES) 2019/817 (OL L, 2024/1356, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).

(66) Prancūzijos valdžios institucijos turėtų ypač daug dėmesio skirti pasienio regionams, kuriems vidaus sienų kontrolės atnaujinimas daro poveikį, ir išnagrinėti, kokiu mastu būtų galima pasiūlyti technologinius ar specialiai pritaikytus sprendimus kiekvienam pasienio regionui ar į būtiną kelionę vykstančių asmenų kategorijai, kad tarpvalstybinės kelionės būtų dar sklandesnės.

(67) Komisija rekomenduoja Prancūzijos valdžios institucijoms šalinti visas teisines ar operatyvines kliūtis, trukdančias veiksmingai naudoti alternatyvias priemones prie vidaus sienų migracijos valdymo tikslais.

(68) Prancūzijos valdžios institucijos turėtų siekti laipsniškai panaikinti vidaus sienų kontrolę, remdamosi kiekvienam vidaus sienos ruožui ir kiekvienai grėsmei pritaikytu požiūriu, ir visapusiškai pasinaudoti Komisijos rekomendacijoje (ES) 2024/268 ([13]) nustatytomis galimomis alternatyviomis priemonėmis ir Šengeno sienų kodekse numatytomis galimybėmis. Šiomis priemonėmis turėtų būti sustiprintos ir papildytos esamos priemonės. Prancūzija taip pat turėtų nustatyti būtinų nacionalinės teisės aktų, pagal kuriuos būtų galima naudoti alternatyvias priemones, priėmimo tvarkaraštį.

(69) Komisija mano, kad sėkmingas bendradarbiavimas su kaimyninėmis valstybėmis narėmis, taip pat alternatyvių priemonių taikymas yra tvirtas pagrindas, kuriuo remdamasi Prancūzija gali siekti laipsniškai panaikinti vidaus sienų kontrolę, nekeldama pavojaus savo saugumui ar migracijos kontrolei. Šiam tikslui pasiekti ji palaikys glaudžius ryšius su visomis susijusiomis valstybėmis narėmis.

Priimta Briuselyje 2026 m. birželio 2 d.

Komisijos vardu
Magnus BRUNNER
Komisijos narys

([13]) 2023 m. lapkričio 23 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2024/268 dėl valstybių narių bendradarbiavimo atsižvelgiant į dideles grėsmes vidaus saugumui ir viešajai tvarkai erdvėje be vidaus sienų kontrolės (OL, 2024/268, 2024 1 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/268/oj).